

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 4226
Tarih: 21.11.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 21/11/2019
Sayı: -120.10-E.00000569635

0000569635

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son yıllarda ülkemizde yaşanan hava ve su kirliliğindeki artış halk sağlığını tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. OECD'nin raporuna göre hava kirliliğine bağlı olarak Türkiye'de ölümlerin sayısı 30 bini geçmektedir. Su kirliliğinde ise ülkemizde hanelerin %42,6'sı güvenilir içme ve kullanma suyuna ulaşamamaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayınladığı 2016 yılı içme suyu verilerine göre dağıtılan içme suyunun sadece %57, 4'ü artırılabilir. Bu nedenlerle hava ve su kirliliğinin asıl nedenlerinin araştırılması ve kirliliğe neden olacak faaliyetlerin yasaklanması ve halkın çıkarlarını koruyan önlemler alınmasına yönelik Anayasa'nın 98 inci, İktüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca, bir Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederiz. 21.11.2019

Oya ERSOY

İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Ülkemizde son yıllarda yaşanan diğer bir çevre sorunu da hava ve su kirliliğidir. Buna bağlı olarak yaşanan ölümlerde de artışlar yaşanmaktadır. "Su" ve "hava" insanın hayatta kalmasını sağlayan en temel iki unsurdur. Yaşanılan tüm sağlık problemlerinin nedeni ya da alt zeminini oluşturan faktörlerin başında çevre sorunları gelmektedir. Çevre kirliliği içtiğimiz sudan, yediğimiz gıdaya, soluduğumuz havaya kadar tüm yaşamımızı etkilemektedir. Maalesef bugün ülkemizdeki su ve hava kirliliğinin boyutu tehlike sınırlarını aşmasına rağmen önleyici tedbirler alınmamaktadır.

2019 yılı için, sağlık açısından en önemli 10 tehdit arasında ilk sırada yer alan hava kirliliği ve iklim değişikliği sonucu ortaya çıkan sağlık sorunları yer alırken, ülkemizde bu tespitlere ilişkin herhangi bir önlem alınmamakla beraber ortaya çıkan zararların etkisi yıllarca sürecektir. HES ve JES'lerin yanı sıra siyanür ile altın işleme faaliyetleri için şirketlere izin verilmektedir.

JES'lerin yanı sıra siyanür ile altın işleme faaliyetleri için şirketlere izin veril

Ülkemizde hava kirliliğinin başında toz olarak bilinen ve soluk borusunda tutulamayacak kadar küçük ve doğrudan ciğerlerimizi etkileyen partikül madde (PM 2,5) olarak ifade edilen kirleticiler yer almaktadır. Ancak mevzuatımızda bu kirliliğe dair herhangi bir kısıtlamanın olmamasının yanı sıra yeterli ölçümler ve önlemlerde alınmamaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, ülkemizde hava kirliliğini izlemek ve azaltmak amacıyla istasyonlar kurup gerekli önlemleri yerine getirmek zorunda iken var olan 313 istasyondan sadece 68'inde PM 2,5 ölçümü yapılmakta ve ölçümü yapan istasyonların %69'unda yeterli veri elde edilmemektedir. TÜİK verilerine göre, 2018 yılında 82 milyon nüfusun en az 60 milyonu kirli hava solumak zorunda kalmıştır. Bunun yanı sıra İstanbul'da yaklaşık 2 milyon nüfusun yaşadığı bölgede hava kirliliği ölçümü 2018 yılında neredeyse hiç yapılmamıştır. İstatistiklerde gösteriyor ki ülkemizdeki hava kirliliğinin en temel nedeni özelleştirilen termik santraller ile ormanlık ve tarım arazilerinin siyanür ile altın işleme faaliyetlerine bırakılmasıdır.

Ülkemizde yaşanan ve acil önlem alınması gereken diğer bir sorun ise su kirliliğidir. Maalesef bugün hanelerin %42,6'sı güvenilir içme ve kullanma suyuna ulaşamıyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun yayınladığı 2016 yılı içme suyu verilerine göre dağıtılan içme suyunun sadece %57, 4'ü arıtılmaktadır. Bu durumda evlerde kullanılan suyun %46'sı güvenli değildir. Hatta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yayınladığı raporda da en önemli çevre sorununun su kirliliği olduğu ifade edilmektedir. Ülkemizde yerüstü su kaynaklarının %54'ü, yeraltı su kaynaklarının %21'inin kirli olduğu raporlarda yer almaktadır. Türk Tabipler Birliğinin yapmış olduğu açıklamada Türkiye'nin tatlı su kaynakları açısından "su sıkıntısı çeken" ülkeler arasında yer aldığı ve mevcut su kaynaklarının korunmaması durumunda ise 2030 yılına varmadan Türkiye'nin "su fakiri ülke" kategorisine gireceği belirtilmiştir.

Mesela, Kaz dağları Kirazlı Balaban mevkiinde 200 bine yakın ağacın kesilmesi ve bu alanda 72,5 milyon ton kazının yapılarak çıkarılan altının ayrıştırılması içinde yılda 3.150 ton siyanürün kullanılacak olması doğa katliamının hangi aşamada olduğunu göstermektedir. Kaz dağlarındaki bu doğa katliamı sadece o bölgedeki canlıları değil tüm ülkenin havasını, suyunu ve gıdasını zehirleyecek boyuttadır. Suya ve havaya karışan "siyanür" sonrasında yediğimiz içtiğimiz her meyve, soluduğumuz hava ve içtiğimiz su zehirlenecektir.

Etkisi onlarca yıl sürecek olan faaliyetler bir an önce durdurulmalı ve halkın temiz hava, gıda ve içme suyuna ulaşılması için çalışmalar yapılmalıdır.

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abay
2	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	Filiz
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam Taşcier
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo Paylan
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	Mahmut Toğrul
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat Çepni
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Güney
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	Meral Daniş Beştas
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe Sürücü
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	Habip Eksik
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin Kaçmaz
14	AHMET ŞİK	İSTANBUL	A. Şik
15	PERO DUNDAR	MARDİN	P. Dundar
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	Tuma Çelik
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan Turan
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Şevin Çoşkun
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	Mensur İşik
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	Serpil Kemalbay Pekgözegü